

KONŠKRIPCIIJA SPREJETA

Poslanska zbornica podaljšala naborno dobo do 45. leta

V soboto zvečer je poslanska zbornica sprejela predlogo za vojaško konškripcijo, toda z dodatkom, da so nabori odloženi 60 dni. Za predlogo je bilo oddanih 263 glasov, proti njej pa 149.

Predloga bo poslana v senat, da o njej se enkrat razpravlja, kajti senatna zbornica je predloga že sprejela in sicer, da bi se nabori takoj pričeli, zato mora med senatno in poslansko zbornico priti do sporazuma glede časa naborov.

Predlogo za odgoditev naborov za 60 dni je stavil poslanec Hamilton Fish in je bilo sprejeta z 207 glasovi proti 200.

Medtem ko je senatna zbornica določila naborno starost od 21. do 31 leta, je poslanska zbornica podaljšala naborno dobo do 45. leta, tako da bo vojaško obvezanih 24,000,000 mož, medtem ko bi jih bilo po sklepu poslanske zbornice samo 12,000,000.

Vse te razlike morajo biti izravnane med obema zbornicama, predno more biti predloga poslana predsedniku v podpis, da postane postava.

Načrt vojaškega poveljstva prekrizan

S tem, da je poslanska zbornica glasovala, da se z nabori počaka še dva meseca, so bili prekrizani načrti vojaškega poveljstva, namreč, da bi bilo v vojaško službo jeseni vpoklicanih 400,000 novincev, spomladi pa nadaljnjih 400,000. Mesto tega pa bo predsednik Roosevelt pozval, da se jeseni prostovoljno javijo ko vojakom in če le morejo 400,000. Ako se ne bi zglasilo dovolj prostovoljcev, tedaj bo uveljavljena postava za obvezno vojaško službo, tako jeseni, kakor tudi spomladi.

Poslanska zbornica je tudi sprejela predlogo poslancev Smitha, po kateri more vlada prevzeti tovarne onih industrijalec, ki nečijo pomagati vladi v obrambi dežele. Ta predloga ni tako stroga, kot je Overton-Russellova predloga, ki jo je sprejela senatna zbornica in ki daje vladi pravico zaseči tovarne in drugo lastnino ter celo radio in časopise. Smithova predloga samo določa, da ima vlada pravico prevzeti, ako je potrebno kako napravo, in jo obratovati za časa vojne, lastnik pa ima do nje še vedno lastniško pravico.

Razlika med obema predlogama bo najbrže poravnana še ta teden, tako da bo predsednik Roosevelt predložena v podpis že do 15. septembra.

Registracija se bo pričela 15. oktobra

Po vladnem načrtu se bo registracija ali prijava novincev pričela 15. oktobra; prvi novinci pa bodo poklicani na vojaško vežbanje v novembru takoj po predsedniški

Izgredi v Jugoslaviji

Neko poročilo iz Zagreba pravi, da so komunisti vzporedno v Zagrebu velike demonstracije. Spopadli so se s policijo in 10 oseb je bilo resno ranjenih. Nad 100 demonstrantov je bilo aretiranih.

Tudi v Splitu je prišlo do velikih izgrediv. Razbitih je bilo več trgovin.

Komunisti so zahtevali vo-

jaško zvezo med Jugoslavijo in Rusijo ter so napadli vlado zaradi njene naklonjenosti do Nemčije in Italije.

Sokolska društva v Zadru in Šibeniku so bila razpuščena in en vodilni Sokol je bil aretiran, ko je Italija pri jugoslovanski vladi protestirala proti izgredivom.

DELAVSKA ZAŠČITA NI V NEVARNOSTI

Poslanica predsednika Roosevelta ameriški javnosti. — Iz leta 1933 je ameriška gospodarstvo silno napredovalo.

Poslanica, ki jo je o priliki delavskega praznika poslal predsednik Roosevelt ameriški javnosti, se glasi med drugim:

— V ne-poljedelskih podjetjih je sedaj zaposlenih nad devet milijonov več moških in žensk kot jih je bilo meseca marea 1933. V to število ni všteti nad dva milijona oseb, zaposlenih pri WA, pri Civil Conservation Corps in pri ameriški National Youth Administration.

— Tedenska plača, ki jo plačajo industrijska podjetja svojim delavcem, je narasla za ogromno vsoto 110 milijonov dolarjev.

— Skupni dohodek ameriških poljedelcev je bil lani za 3000 milijonov dolarjev večji kakor leta 1932. Nagrade, ki jih je plačala vlada farmerjem in ki so znašale 807 milijonov dolarjev, niso vštete v to.

ATENTAT NA KRALJA KAROLA

Kot pravi neko poročilo iz Bukarešte, je 50 članov Želazne garde z revolverji in dinamitom napadlo posebni vlak, s katerim se je peljal odstopiški kralj Karol, na meji med Rumunsko in Jugoslavijo.

Gardisti so hoteli preprečiti vlak v Temesvaru ter so postojanačelnika vprašali, ako se bo vlak na postaji vstavil. Postojanačelnik jim je pritrdil, toda je brzojavil postaji pred Temesvarom, da naj vlak vozi dalje in tako je največjo hitrostjo vozil skozi temesvarsko postajo. Gardisti pa so streljali v vlak. Kralj in njegovi spremljevalci so polegali po tleh železniškega voza in so ostali nepoškodovani. Ranjen je bil samo strojevodja.

Volitvah, ako bo medtem Fishov dodatek izločen iz predloge.

Kongres je za novo armado dovolil \$5,246,000,000 in je to zadevna predloga v uradu predsednika, da jo podpiše,

Nekaj gardistov je zasedlo drugo lokomotivo, s katero so se odpeljali za Karolovim vlakom. Drugi pa so se peljali s taksi. V Džimbolji so hoteli preprečiti vlak, toda orožniki so jih že čakali in so 20 gardistov aretirali.

Kralj se pelje v Švico, kjer se namerava nastaniti saj za nekaj časa. Šviciarska vlada mu je dovolil zavetje pod pogojem, da se tekom svojega bivanja v Švici zdrži vsakega političnega delovanja.

Delavstvo v Connecticutu za obrambo

V Bridgeport, Conn., se je začela 57. letna konvencija državne delavske federacije. Konvencija je bila otvorjena z zagotovilo, da delegatje strogo podpirajo obrambni program, ki bo zaščitil Ameriko pred napadom,

40-urni delovnik jim je napoti

Nekateri zatrjujejo, da je bil 40-urni delovnik posreden povzročitelj poraza Francijo. Vlada bo uvedla obširno kampanjo za vzdržanje te pridobitve.

Kapitalistom in krogom, ki so žnjimi v zvezi, je 40-urni delovnik trn v peti. Na vsak način ga skušajo odpraviti ter se pri tem svojem prizadevanju poslužujejo najrazličnejših dokazov. Pravijo, da 40-urni delovnik ovira zavrženje narodnoobrambnega programa in celo trdijo, da je Francija zato propadla, ker francoski delavci niso mogli dovolj producirati v tedenskih štiri-desetih urah.

Proti tem neupravičenim trditvam je nastopila wage-hour divizija, ki bo uvedla po radio obsežno kampanjo v prid skrajšanemu delovnemu času.

Gonjo proti skrajšanemu delovnemu času oziroma proti wage-hour postavi, določujoči najnižjo plačo in krajši delovnik, so ameriški kapitalisti prav posebno ojačali po porazu Francije.

— Blumova vlada popularne fronte, — pravijo, — je uvedla v Franciji leta 1936 40-urni delovnik. To dejstvo je v največji meri povzročilo, da francoska vlada ni mogla zaustaviti nemškega vojnega stroja.

Z nasprotniki wage-hour postav se povsem strinjajo tudi uradniški vojnega in mornariškega departamenta.

Mornariški tajnik Knox je nedavno rekel: — Francosko delavstvo je sabotiralo program oborožitve. Posledica tega je bila nezadostna pripravljenost francoske armade.

Drugi zopet pravijo: — Francoski delavci je delal po 40 ur na teden, nemški delavci pa po 84 ur. Posledice so se kmalu pokazale.

Preiskava wage-hour divizije je pa razkrila povsem drugo sliko:

Začasa podpisane monakovske pogodbe jeseni leta 1938 ni bilo v Franciji več vlade popularne fronte. Delovni teden v francoskih tovarnah se je podaljšal na 60 ur.

V Nemčiji je bil uveden 8-urni delovnik in 48-urni delovni teden 6. julija 1934 ter je ostal v veljavi do 1. januarja 1939, ko je bil uveden v neobrambnih industrijah 60-urni delovni teden. Po nekaterih municijskih tovarnah so začeli delati delavci po 16 ur na dan.

Preiskava ameriškega delavskega departamenta je pa ugotovila, da je začela vsled podaljšanja delovnika produkcija padati, in da se je število nesreč v industrijah strahovito povečalo.

Nadalje je dognala preiskava, da je Anglija pozabila nauke svetovne vojne ter je zadnje zimo povečala število delovnih ur na 72 tedensko. 18. julija je pa izjavil v angleški poslanski zbornici delavski minister Bevin: — Predloga ure v tovarnah bolj zadržuje kot pa pospešuje produkcijo.

Pri svoji agitaciji se wage-hour divizija poslužuje tudi

V MEHIKI BO KMALU ZAVRELO

General Almazan se bo skušal s silo polastiti oblasti. — 80 tisoč farmerjev bo z orožjem branilo Cardenasovo administracijo.

Mehiški predsednik je odredil vse potrebno za zatrtje vstaje, ki jo snuje general Juan Andreu Almazan in čigar stranka je izjavila, da se bo v doglednem času s silo polastila oblasti. Vlado vojaštvo patrolira ceste, airpote in železniške proge. Vojštvo je bilo poslano v severni del Mehike, kjer ima Almazan naj več pristavev.

Graciano Sanchez, predsednik Narodne zveze treh milijonov kmetov, je izjavil, da bo 80 tisoč vojaško izvežanih članov njegove organizacije z orožjem podpiralo Cardenasovo administracijo, ki je pri zadnjih predsedniških volitvah podpirala generala Avila Camacha proti generalu Almazanu.

Angel Trehuero, izvršilni načelnik Almazanove stranke je pred svojim odpotovanjem v severni del Mehike napovedal vstajo. — Vlada nas ne more zaustaviti, — je rekel.

Petsto vstaskih voditeljev je večeraj tajno odpotovalo iz Mexico City. Vsak ima natančna navodila, kam mu je treba iti in kaj početi. Posamezni boji se že vrše v državah Chihuahua, Jalisco, Durango, Sonora in Sinaloa, toda vlada vztrajno zatira vse tozadevne vesti.

Navzlic zatrdilom ministrstva narodne obrambe, da vlada v tem ozemlju popoln mir, poročajo iz El Paso, Texas, o vročem spopadu v Durango, v katerem so padli trije Almazanovi pristaši in neki armadni podpolkovnik.

Trehuelo je tudi pokazal revolucionarni poziv za sabotažo, ki naj bi paralizirala transportacijo, brzojavno in telefonsko zvezo ter oljna polja. Po završeni vstaji bo predhodno razloble, tekem katerega bo v severni del Mehike izbežal Hector F. Lopez iz Guerreru provizorični predsednik, ki bo ugledal Almazanu pot.

Politična kampanja

Oren Root o New Dealu

V Portland, Me., je govoril po radio Oren Root, predsednik "Združenih Willkiejevih klubov".

Dejal je, da stoji ameriški narod pred vprašanjem, kako ohraniti ameriške svobode. Največja ovira je New Deal, ki je netil razredno sovraštvo ter je celo ameriško delavstvo razdelil v dva tabora. Če hoče demokracija obstajati, mora biti narod edin, mora biti močan in dobro oborožen. To bi pa pod administracijo New Deal nikakor ne bilo mogoče. Narod se mora seznaniti z resničnimi dejstvi, ki mu jih New Deal prikriva.

Root je imenoval Willkieja voditelja, ki ga je "deželi sam Bog poslal." Tudi svojega boja Willkie ne more sam izvajati. Priporočal je, naj gla-

suje zanj vsak, ki ljubi Ameriko in njene ustanove.

"Demokratje morajo braniti vladno obliko"

Oswald D. Heck, republikanski speaker newyorške poslanske zbornice, je v Schenectady, N. Y., pozival volilce, naj zato glasujejo oza Wendella L. Willkieja, da bo dežela ohranila svoje tradicije in običaje, ki tvorijo ozadje ameriške demokracije.

— Predvsem pa mora republikanska stranka, — je izjavil, — braniti ameriško vladno obliko pred notranjimi in vnanjimi napadi. Naše tradicije in običaje moramo sicer prilagoditi napredku časa, toda tega ne smemo naenkrat, pač pa polagoma storiti, da ne bosta motena mir in življenski način našega naroda.

Trgovci za Willkieja

Samuel W. Reyburn, predsednik upravnega sveta Associated Dry Goods Corporation, je govoril pred nedavno ustanovljenim klubom, ki se imenuje "Trgovci za Willkieja" ter se z vso vnemo zavzel za republikansko kandidata.

Tednik "Labor Weekly" je objavil v svoji zadnji izdaji članek, v katerem hvali Jay Ways stališče, ki ga je zavzel Willkie napram delavstvu.

Vojna poročila

Strahovito bombardiranje Londona

Sinoči so nemški letalci nad London stresli vso vojno strahoto. Metali so bombe na pomele b Temzi in na tovarne v predmestjih. Središče mesta se je treslo, ko so aeroplani, ki jih je bilo več sto, morebiti na tisoče, metali bombe. Požari so razsvetljevali nočno nebo, tako da je bilo svetlo kot po dnevu.

Zračno ministrstvo pravi, da je bilo uničenih 99 nemških aeroplanov, Angleži pa so jih izgubili 22.

Casniškarski poročevalci, ki so obiskali najbolj prizadete kraje Londona, pravijo, da je bilo ubitih najmanj 400 ljudi, ranjenih pa okoli 1400. Nekaj požarov, ki so bili zaneti že v soboto, še vedno niso bili pogaseni.

Zračne napade vodi feldmaršal Goering

Nemški zračni minister feldmaršal Goering se nahaja na nekem letališču v Franciji, od koder vodi zračne napade na Anglijo. Goering je večeraj tudi govoril po radio in rekel, da se bodo zračni napadi na London nadaljevali toliko časa, dokler ne bodo Angleži prenehali napadati nemških nevojaskih predmetov in neutrjenih mest.

Poročilo iz Berlina pravi, da nemški aeroplani odhajajo z vseh letališč od Danske pa do južne Francije.

Nemci tudi zatrjujejo, da so uničili 94 angleških aeroplanov, sami pa so jih izgubili 26.

Italijanski aeroplani nad Anglijo

Poročilo iz Rima pravi, da se napadov na London vdeležujejo tudi italijanski aeroplani. Po zatrdilu italjanskega časopisa pomenijo sedanji zračni napadi na Anglijo drugo dobo v vojni z Anglijo. V prvi dobi so nemški aeroplani večinoma skušali dobiti kraje, kjer se nahajajo poglavitnejše angleške industrije in vojaške naprave. Sedaj je v teku druga doba, ko nemški in italijanski aeroplani razbijajo in uničujejo v Angliji vse, kar morejo zadeti. Tretja doba pa bo nastopila, ko se bo nemška armada izkrcala na angleških otokih. Ko pride do tega, tedaj bo tudi italjanska armada pričela veliko ofenzivo proti Egiptu in Adenu v Afriki.

Paragvajski predsednik ubit

Asuncion, Paragvaj, 8. sep. — General Jose Estigarribia, predsednik države Paragvaj in njegova žena sta bila sinoči ubita, ko se je ponesrečil aeroplan, s katerim sta se vozila.

General Estigarribia se je zelo odlikoval kot vrhovni poveljnik paragvajske armade v vojni z Bolivijo. 30. aprila, 1939 je postal predsednik. Rojen je bil leta 1888 ter je obiskoval najprej vojaško akademijo v Assuncion, nato pa Ecole de Guerre v Parizu.

Po končani vojni z Bolivijo je bil poslanik v Washingtonu ter je bil poglaviti svetovalec na mirovnih pogajanjih med Paragvajem in Bolivijo.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$8.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čano naročnino. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjavi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

JAPONSKA IN FAŠIZEM

Japonski ministrski predsednik Fumimaro Konoye je nedavno rekel, da ne namerava ustanoviti fašistične vlade. — Fašizem je najbrž najprimernjša vladna oblika za Evropo, — je ugotovil, — ne odgovarja pa japonskim nazorom, običajem in japonskemu gospodarskemu razvoju.

Njegovi izjavi ne kaže pripisovati kdove kako velike važnosti, kajti poglobljen razlog za ustanovitev njegove vlada je bila temeljita izprememba sistema dveh strank v sistem ene — totalitarne stranke.

Japonski ministrski predsednik je po tem svojem ugotovilu ustanovil "pripravljalni odbor za novo narodno strukturo".

Naloga tega odbora bo ustanovitev novega političnega sistema, ki bo združeval dobrine fašizma z dobrinami demokracije.

To je očitno nesoglasje. Ko je Konoye rekel, da bi bil sistem ene stranke v nasprotju s temeljnim načelom narodne politike "enega vladarja nad vsemi", je zavrgel fašizem kot vladni sistem za Japonsko.

Na vprašanje tujezemskih časnikarjev, kakšna oblika se bo razvila iz razglabljanj komisije, je odvrnil, da je zaenkrat težko to natančno pojasniti.

— Nova vladna oblika, — je dejal, — bo v soglasju s težnjami japonskega naroda in tistih azijskih narodov, ki so nam sorodni bodisi po plemenu ali pa po političnih težnjah.

Z drugimi besedami rečeno: — Japonska in Kitajska bosta vladani soglasno s težnjami japonskega naroda, ne oziroma se, če bo 458 milijonov Kitajcev s tem zadovoljnih ali ne. To se pravi, če se bo Japonski posrečilo zavojevati Kitajsko. Ta cilj je k sreči še daleč v megleni bodočnosti.

Iz Tokia prihaja še neko drugo zanimivo poročilo.

Japonska vlada je objavila sijajno diplomatično znanje, da je nanreč ministrskemu predsedniku Konoyu uspelo skleniti "nominalen mir" z Japoncem podrejenim režimom v Nankingu, ki mu načeluje Wang-Cingwed, bivši kitajski renegetski ministrski predsednik.

Izraz "nominalen mir" je skovala oficijelna japonska vlada. S tem naj bi bilo rečeno, da je japonska vlada "nominalno" končala kitajsko-japonsko vojno po tri leta trajajočem vojskovanju.

Japonski državniki predobro vedo, da bi se jim ves svet mejal, če bi oficijelno izjavili, da je vojna proti Kitajski v resnici končana.

Kitajci so danes v vojaškem pogledu močnejši kot so bili kdaj prej. Njihove armade so večje, bolj izvežbane in opremljene. Takoimenovana centralna vlada Kitajske, ki ji načeluje Wang, nima nikjer izven Tokia kaj oblasti ali ugleda.

Japonsko "nominalno" priznanje Wangovega režima pa nikakor ni brez praktičnega pomena.

Predvsem bosta tudi Nemčija in Italija priznali Wang kot vladarja centralne Kitajske. Wangova prestolnica Nanking bo odpravila vse koncesije, ki jih imajo tam tuje države, razen — kar je umevno — nemških in italijanskih koncecij.

V to bodo vključene vse koncesije, ki so bile dane tujim državam, ne samo v centralni, pač pa tudi v severni in južni Kitajski, predvsem v Šanghaju in raznih drugih pristaniščih.

Te koncesije bodo postale last Wangove Kitajske, oziroma boljše rečeno Japonske, katera jih bo razdelila med svoje prijatelje in zaveznike.

Značilno je, ker japonska vlada priporoča vojaško zvezo z Wangom, ki bi po Konoyevem mnenju dala Wangovemu režimu moč uspešno nastopiti proti zapadnim državam.

Obžalovanja vredno je, da so ob strani svobodne Kitajske tiste evropske države, ki največ trpe vsled sedanje vojne.

Te države ji ne morejo pomagati, dasi bi zaslužila od demokracije vso pomoč v svoji gigantski borbi proti japonskemu napadalcu.

Norris o Willkieju

K neodvisnemu senatorju Norrisu iz Nebraske je prišla deputacija "Dijaških klubov za Roosevelta". Norris je razpravljal z njimi o raznih političnih zadevah, in naпослед so ga vprašali, kaj misli o republikanskem kandidatu Willkieju.

— Wendell L. Willkie, — je odvrnil Norris, — zastopa politiko, katera hoče kontrolirati deželo s pomočjo monopolov.

Iz Slovenije

TOVORNI VLAK ZAVOŽIL V NEMŠKI PREMGOVNI VLAK.

Na postaji Pesnica se je pripetila velika železniška nesreča. Gmotna škoda je ogromna in le slučajno nesreča ni zahtevala tuid človeških žrtev. Tovorni vlak, ki odpelje iz Maribora in kateremu so tudi priključeni osebni vagoni, je privozil na postajo v Pesnico, od koder je odpeljal naprej proti Št. Ilju na tako imenovanem premikalnem tiru, ki se steka na glavni tir. Privozil je pred postajo Cerknico med Št. Iljem in Pesnico, ko je vlakovno osebje opazilo, da vozi na napačnem tiru, kakor tudi, da prihaja po istem tiru nemški vlak iz Maribora, ki je imel precejšnjo brzino. Vlakov ni bilo mogoče naglo ustaviti in je tovorni vlak z vso silo treščil v mariborski vlak.

Posledice so bile strašne. Obe lokomotivi sta se zariili druga v drugo in se prevrnili. Devet vagonov nemškega vlaka je bilo popolnoma uničenih in tudi štirje vagoni tovornega vlaka so bili razbiti. Osem ostalih vagonov je močno poškodovanih. Vsi poškodovani vagoni so padli na levo in desno stran tira. Ranjeni so bili 40-letni strojevodja Maks Weicher, 40-letni vlakovodja Josip Hribar in 43-letni kurjač Ivan Zoren, vsi trije iz Gradača.

DVA UBOJA.

V Zbelovski gori pri Ločah je 17. maja letos udaril s kolom 19-letni Ivan Hlupič Nežo Jutršnek s tako silo po glavi, da je ohromela na desni strani obraza in postala trajno nesposobna za delo. Nekaj dni po prej, 10. maja je 20-letni čevljarji pomočnik Ludvik Goričan iz Okišice vasi pri Oplotnici napadel v gozdu Janeza Breznika ga udaril z ročico po glavi ter mu prizadel tako težko telesno poškodbo, da je Goričan podlegel. Sodišče je obsodilo Hlupiča na 2 leti in en mesec ječe, Goričana pa na 4 leta ječe.

VLOMILSKI OBISK V ŠKOCIJANSKEM ŽUPNIŠČU.

Iz Škocijan pri Turjaku poročajo: — Dolgo že nismo slišali o škocijanski dolini. Te dni se je naglo razširila novica o drznem vlovu v škocijansko župnišče. Kakor vsako nedeljo se je tudi tokrat zbralo k zgodnji maši mnogo vernikov. Ko so po maši kmate stali v gruči pred cerkvijo in

se še to in ono pogovarjali o letini, košnji in vojni, se je začel iz župnišča krik: "Okrađen!" Ljudje so pohiteli v župnišče in zvedeli tole: ko se je župnik vrnil po maši v župnišče, je takoj opazil nered. Ključavnice in kljube na vratih so bile polomljene in odtrgane. Župnik je začel klicati in je planil k omarji, v kateri je imel spravljene denar. Tu ga je čakalo najhujše presenečenje. Dva predala sta bila odprta in iz enega izmed njih je bilo ukradenih 10 tisočakov, samokres in 70 nabojev. V sosednjem predalu, ki ga je tat tudi odprl, so ležali 4 tisočaki, ki sta jih dva mlada poročenca prinesla pred nekaj dnevi župniku v varstvo. Gotovo bi bil tat tudi te odnesel, če bi ne bili v kuverti. Kako je prišel tat v župnišče in kako odšel, ne da je pri tem zarjula četa psov na farovskem dvorišču in ne da bi to čul farovski hlapec, ki je opravljal svoj posel v hlevu, je uganka. Vsekakor se je tat prikrađel v župnišče že pred mašo, ali pa že zvečer in je potem v župnišču ko ni bilo žive duše, nemoteno opravil svoje delo. Preden pa so se verniki vrnili iz cerkve, je pobegnil bog ve kam. Vidi pa se, da je bil mojster.

OBSOJENA DETOMORILKA

Letos 5. aprila ponoči je 37-letna santska delavka Uršula Malovrh, doma na Planini, občina Sv. Jošt nad Kranjem, rodila dete ženskega spola. O troka je takoj zadavila. Trupelce zavila v cunj in ga spravila v podstrežje. Orožniki so ji prišli na sled. Zaradi detomorila in zločina proti morali, je bila pred senatom obsojena na 1 leto in 5 mesecev strogega zapora. Mirno je zločin priznala. Že pred leti je bila zaradi sličnega dejanja obsojena na 1 leto strogega zapora. Kakor navaja obtožnica, je Malovrh od 1. 1923 naprej porodila 5 nezakonskih otrok, od teh je 3 zadavila, 2 pa sta umrla naravne smrti. Sodišče je ugotovilo, da je Malovrhova duševno omejena in slabo vzgojena.

KAZNJENCI SO SE MED SEBOJ OBDELOVALI Z NOŽI.

Pred časom so se med kaznjence v mariborski kaznilnici pojavili hudi spori, ki so ustvarili dve sovražni skupini. Ba je je skupina, kateri sta pripadala Karl Štern iz Pobrečja, ki je bil zaradi roparskega umora finančnega stražnika Stranjška v Mejni ulici obsojen na dosmrtno ječo, in Jovan Šteg,

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjižarni Slovenie Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

ki odslužuje svojo 20-letno ječo, dobila od nasprotnih skupin poziv na boj na nož. Oba sta se res z noži oborožila in 22. februarja pri večerji izvršila napad na svoja nasprotnika. Z napadom je prišel Šteg, ki je navedel na kaznjence Tajnikarja ter ga pognal v beg, takoj nato pa je tudi Štern navedel in lažje poškodoval kaznjence Kolarja. Ker mu je prizadejal lažje poškodbe, za ta prestopek odgovarja le disciplinsko. Hujše je pri napadu izkupil Fr. Sešerko, na katerega sta navedla oba. Sešerko je dobil z noži težje poškodbe. Oba krivdo priznavata, vendar se zagovarjata, da sta bila k napadu izgovarjana. Štern je bil obsojen na 6 mesecev in 15 dni strogega zapora.

DVOJNI UBOJ V MALI VASI PRED SODNIKI.

V dolgi vrsti žalostnih zločinov, ki so se dogodili lansko zimo in letošnjo pomlad v vinorodnih krajih Slovenskih goric pod vplivom, zadnje čase žal tako razširjenega pijančevanja, je posebno bolesto odjeknil dvojni uboj, katerega je zagrešila skupina pijanih fantov v Mali vasi pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Mladi pretepači so brez pravega vzroka pričakali v zasedi in pobili na tla dva starejša moža, posestnika Fr. Kamenška in posestnika Franca Vrtnjaka, očeta 8 otrok.

Zaradi tega zločina so dajali odgovor pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča 24-letni Ferdinand Klemenčič od Sv. Tomaža, 22-letni Tomaž Plohl iz Male vasi ter brata Jožef in Franc Erhartič iz Male vasi. O žalostnem dogodku smo svoječasnno že poročali ter se je sledeče odigral: Omenjeni fantje, ki so prišli na zatožno klop, so bili na obisku pri nekem posestniku v Mali vasi, ki jih je pogostil z vinom. K temu posestniku je prišel tudi 38-letni njegov soved Franc Vrtnjak. Vinjeni fantje so se začeli iz Vrtnjaka nekaj norčevati, posebno Plohl. Seveda je to Vrtnjaka razjezilo, pa je nastal med njim in Plohlom spor, pri katerem je bilo skoraj prišlo med obema do obračuna. Vrtnjaka so potem domači pregovorili, da se je umaknil iz nevarne družbe ter se je napotil proti domu. Med potjo pa ga je spet ujezilo, da se je moral umakniti pred toliko mlajšimi nasprotniki, ki ter se je podal spet nazaj. Spotoma je srečal Franca Kamenška ter ga povabil s seboj. Pred hišo, v kateri so se nahajali fantje, pa so ju ljudje spet prestregli ter ju pregovorili, da sta se podala s sovedom Bezjakom v njegovo vinsko klet, za njima pa so šli vsi štiri fantje, ki so med potjo izživali in peli. Nedaleč od Bezjakove kleti so se fantje ustavili. Bili so oboroženi, eden z ročico, dva s kolom, eden pa z vilami. Ko sta Vrtnjak in Kamenšek odšla iz

Peter Zgaga

Po dolgem času se je oglašil Joe Zelenec.

Prav z zanimanjem sem prebral njegov dopis. Pero mu gladko teče, in ne trosi besed brez potrebe.

Vsak teden naj bi si utrgal malo časa in nekaj napisal. Če bi vedel, kako s svojimi dopisi ustreže bralcem, bi to prav gotovo storil.

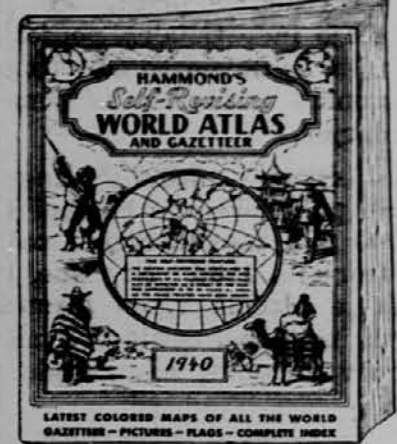
Pisal mi je tudi privatno pismo, iz katerega odseva nekakšna potrlost. Nad razmerami se sicer ne pritožuje — saj je krepak in dober delavec — ampak še vedno hrepeni po starem kraju.

Tako je s to stvarjo, Jože: vse tako kaže, kot da bomo morali le v mislih ohraniti stari kraj tak, kakršen je bil, oziroma je slučajno še sedaj.

Bezjakove kleti, so ju fantje napadli ter pobili na tla. Kmet Vrtnjak je obležal nezavesten. Kamenšek pa je imel še toliko moči, da je šel kakega pol kilometra naprej sam, tam pa se je zgrudil. Oba so ljudje spravili na njuna domova, tam pa sta kanalu umrla. Obtoženci se sedaj zagovarjajo s silobranom, češ, da sta jih pokojnika prva napadla z noži. Dasiravno jo je prvi obtožence Ferdinand Klemenčič v glavnem vzel krivdo nase, so sodniki kljub temu niso mogli prepričati o nedolžnosti ostalih obtožencev ter so vsi skupno obsojeni na 23 let ječe. Obsojeni so bili: Ferd. Kamenčič, Tomaž Plohl in J. Erhartič, vsak na 6 let ječe in trajno izgubo častnih pravic.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevnik vestni potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/4 x 14 1/4 inčev
48 velikih strani:
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOW ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Misel nanj nam bo v veselje in tolažbo.

Kdo ve, kdo bo gospodaril čez mesec ali leto dni po naši domovini?

Izprememba bo, to je skoro gotovo, toda vsaka izprememba bo le naslabeše.

Živimo pač v tako burnih, resnih in usodnih časih, da se njihove resnosti in usodnosti niti ne zavedamo.

Šele po nekaj desetletjih bo svet mogel pojmiti in razsojati sedanje dogodke.

Zazdaj korajžje, Jože! Saj je še jaz nisem izgubil.

Romunski kralj je torej pobral svojo šila in kopita, pa še kakšen milijoneček je spravil v malho, in se odpravil kdovekam, kjer bo s svojo Magdo že vsaj lahko v miru na koruzi živel.

Romunski narod bi se po njegovem odhodu globoko oddahnil, če bi ga druge nadloge ne trle.

Na Balkanu sta zdaj še dva kralja: jugoslovanski in bolgarski.

Kdo ve, koliko jih bo po enem letu?

Iz Dulutha, Minn., mi poroča Matija Pogorelec:

— Moje noge so se kot nekeko počivale. Pred pol leta sem z njimi le drsal. Potem se mi je začelo obračati na bočje, danes pa že korenjaško stopam. Le včas je dobim kakšen treatment. Sicer je pa vse O.K. — Matija.

Veseli me, Matija. Tudi meni ne gre na slabše in imam še vedno nekaj upanja.

Mogoče bova na kakšni narodni slavnosti kdaj še skupaj paradirala.

Se bova pa par ur prej odpravila, da bova med zadnjimi dospela na cilj.

Matiju v Little Falls sem sklenil sporočiti zanimivo ribiško zgodbo, ki je baje resnična od prve do zadnje besede.

Po ribolovu so sedli ribiči k mizi in se začeli z vinom krepčati, a jo je eden med njimi sprožil:

— Bilo je pred leti. Proti večeru sem se odpravil na lov in ujel šest funtov težko postrv. Mogoče mislite, da lažem, pa je res. Toda teža ni nič posebnega. Ko sem postrv prerazal, sem našel v njenem želodcu žopno uro, ki je še vedno šla.

— Prav verjetno, prav verjetno, — mu je pritrdil tovariš. — Tisto jezero se sploh čudno, tudi jaz sem že lovil tam. In kaj se je meni pripetilo! Sedem ur sem sedel v čolnu, pa nič in nič. Naenkrat se je strahovito stemnilo. Nastala je nevihta z gromom in treskom. Čoln je gural proti sredi jezera. Bil sem do kože močer. Ko se je jezero umirilo, opazim dva čevlja pod površino vode medlo luč. Vzajem mrežo in zajemam. Bila je krasna postrv, ki se je čudovito svetila. Prerežem jo in dobim v nji gorečo žarnico. Že to mi je bilo neumljivo, kako je mogla žarnica goreti. Še dosti bolj neumljivo pa, odkod je dobivala žarnica električno silo, da je svetila.

Ribiči so sklenili glave in se zagledali v mizo. Nobeden ni črnil besed.

Slednjic pa pravi tisti, ki je našel uro v ribi:

— Že dobro, toda, da ne bo zamere, veš, kaj bova storila. Jaz bom uro ustavil, ti boš pa žarnico ugasnil.

Kratka Dnevna Zgodba

J. M. B.

Karo

Gasper ga je bil kupil od nekega krošnjarja in ga je imenoval Karo, kakor ga je klicati tudi že krošnjar. Osem dinarjev je bil dal za psa, šest za jermenje in še kaj za pasji davek. Tako je bil Karo prav za prav zares poceni konjček. Poleti je vozil Karo voziček po dolgih potih in pozimi je vlekel sani, obložene s cikorijo, milom, sladkorjem, poprom, česar so pač potrebovali ljudje, ki niso imeli prodajalne pri rokah.

Doma je imel Gasper pet otrok. Včeraj ni šel nikamor z vozičkom, zakaj včeraj je dobila Kramarica petega otroka. Spet je šlo vse po sreči; pri Kramarici je šlo zmeraj vse gladko.

Zarano zjutraj pa sta spet krenila na pot. Dolgo je stopal Gasper tik vozička. Preračunaval je, plačal obresti za hišico, pa hrano za prve štiri otroke, dalje sleherni leto ka ko lepo obleko za Kramarico, kar je bilo treba, in otrokom nekaj trpežnega, kar je od starejših romalo k mlajšim. Dolej je šlo vse tako, a zdaj je imel petero kljunčkov.

"Pazi! Karo! Le pazi, kako bova zdaj barantala, oba skupaj, seveda! Tamle pri oni hiši ne pojdeva na desno, marveč na levo. Sicer se bo pot za uro podaljšala, a zato bo nekaj več denarja, saj imava zdaj pet otrok doma. Veš, pet! Le pogledaj, kar za celo roko jih je!"

Pes je stopal dalje. Gasper je večkrat takole govoril psu, če so bili srečni dnevi. Če je pes ves potrt capal po dežju, pa se je Gasper hudoval tudi na dež. Danes pa je govoril Gasper o petih skledah, ki jih bo treba prav tako napolniti ko njegovo.

"Kaj si pa danes počel," ga je vprašala Kramarica. Gasper se je zasmeljal.

"Le kaj? Karo si je izbral novo pot. Ko boš ozdravela, boš šla sama na to pot. Boš videla, da tista pot ni tako vegasta. Saj je res malo daljša, a je ondi nekaj hiš, ki so prej drugod kupovale. Seveda, do sti ni pridobil, a nekaj je le."

To je Gasper kar tako pripovedoval in zaeno jemal iz vozička razne stvari in jih deval na police. Še je bilo čuti razsajanje po hiši, nato je obsedel Gasper pri svoji blede ženi. Ob devetih so pa že vsi spali.

Zjutraj ob petih so se vrata že spet odprla. "Alo, Karo!"

Skledica je stala pred vrati. Gasper je otipaval psu ona mesta pod dlako, kjer ga je rezalo jermenje in je bil že ves oguljen. Pet otrok — hudo bo. Sleherni otrok mu je nekoliko podaljšal pot, po slehernem otroku je dobil Karo novo brazgotino na plečih.

Ko je ura odbila šest, je ropotal mali voziček doli po cesti, da so ljudje dobili kar so potrebovali, in da bo do sv. Mihaela imel denar za obresti, čeprav je bilo zdaj pet otrok.

"Karo, ali naj porinem?"

Karo je zlezal v prego in se malo ozrl. Torej je moral Gasper pomagati.

"Karo, bova malo počivala?" Tudi to se je včasih zgodilo, a odkar je bil še peti otrok tu, sta počivala le po enkrat na dan; ko sta kje kosila, Kramar je v kuhinji prosjail, da so mu dali kaj kosti za psa, sam si je pa privoščil prav krepek požirek. Ko je bilo že kasno zvečer, sta smela oba zaspati, in na sv. Mihaela dan je mogel plačati obresti.

Sleherno leto tako.

Ko je bilo pet otrok, se je tako spremenilo, da sta oba popotnika romala prav ves dan.

Pod četverimi kolesi kramarjevega vozička so izginjale leta. Peterim otrokom se je pa mudilo, da so s svojimi urnimi prstki razdrobili dneve in tedne in leta, da jih posledaj ni bilo več. Karo je z umerjenimi koraki in že ves utrujen stopal preko let, in Gasper je zdaj včasih zaječal, ko se je zvečer vsedel zraven ognjišča.

Otroci drugih ljudi, ki so imeli v hlevih po štiri ali šest glav živine, so se že smeli norčevati iz otrok potujočega kramarja. "Kaj pa premorete? Borno kajžico in psa — to je vse! Jurček, Lizika! Pasja kramarja!"

Otroci, ki niso poznali takega življenja, ki bi jim bilo dalo na pot psa in kramarskega vozička, so že smeli biti neumni in so smeli neumno govoriti. Najprej se je stregel Jurček, ki ni bil po očetu zamen pododval širokih pleč. A kaj sta zalegla krog in tepež spričo roganja? Saj, zakaj pa je imel oče, samo psa, a drugi očetje so imeli konje in osele? "Ko boš odrasel, boš smel še ti vozariti s psom! Ti fantič pasjega kramarja!"

Jurček se ni hotel nič več s pestmi podajati v boj zoper

norčevanja. To ni nič zaleglo. Saj ni bila laž, kar so govorili otroci, saj bo nekoč zares podedoval samo starega psa, tako brezpomembno živinče, a drugi bodo prejeli konje in vole in še hlev, poln krav. Kasneje, ko bo velik, bo tudi vozaril od hiše do hiše in stopal kraj zibajočega se vozička in bo spredaj star pes, ki mu bo Karo ime.

Nekoč ponoči je slišal Gasper, kako je zašklepetal zapah na vratih. Seveda, otroci so bili že tako veliki, da se ni bilo bati zanje, če so ponoči hodili iz hiše. Gasper je hotel spati in se je obrnil k steni.

A zdaj se je prav zares nekaj hudega pripetilo. Karo je zatulil. Tako je nekoč zaječal, ko se je bil zamotal v žično ograjo. To je bila bolečina in bolečina je zavpila. Ko je bil Gasper zunaj, je ležal pes na slami in je evilil. Roka, ki ga je pobožala, je bila krvava. Karo je vstal. Gasper se je ozrl in baš zagledal senco, ki je smuknila v hišo, "Jurček!" In psa je nekdo pobil s kolom, ki je ležal kraj hleveca.

"Pa menda ne Jurček? Karo ni nič zalajal. Torej ni bilo nobenega tujca."

Ali res Jurček?

Gasper je v hiši preiskoval rano. Torej je bil Jurček kriv! In Jurček je bil dvakrat trikrat lopniti psa po glavi. Kakšen podlež! Desno oko je izbil psu. Gasper je izmil rano in jo obvezal — kar do jutra je imel opraviti. Nato je Karo utihnil in se je dal položiti na slamo.

Ze prej ponoči je hotel Gasper v kamro k Jurčku. A Karo je tedaj medlo zalajal.

Šele zjutraj je vrgel Gasper fanto iz postelje.

"Vstani! In brž doli!"

Mati ni vedela, čemu se je to zgodilo. Dala je Jurčku zajtrka. Šele nato, ko je Gasper vpregel Jurčka in ko se Jurček ni niti malo upiral besnemu očetu, je mati ostala brez besed. Prav do noči je čakala in se ves dan jokala v kuhinji.

"Nekdo je hotel ponoči ubiti psa, in zdaj je Gasper prisilil Jurčka, da je vlekel voziček."

Jurčka je bilo sram vpričo vseh ljudi. Sicer pa — ali se ni bil včasih tudi Gasper vpregel, da je pomagal? Ko je bila pot dolga in je moral skrbeti za pet otrok.

Ponoči bi bila rada vprašala moža, zakaj je to storil. A Ga

šper je molčal. Ko je bil spet doma, je psu prevezal rano. Zjutraj je spet tako odpeljal z doma — in to ves teden. Vsak večer je Jurček ko mrtev obležal v postelji, vsako jutro ga je moral oče izgnati iz postelje. Jurček je vedel, da je zdaj na vozičku bič. A ves teden ga Gasper ni vzel v roke. Nato ga je spet spravil, ne da bi bil kdaj zamahnil po zločincu. In šele nato je včasih kanila kaka beseda.

Pes, ki ga je bila mladostna norost hotela ubiti in je imel zdaj le eno oko, je spet zlezal v jermenje. Poslej je šlo vse še težje ko prej, in Gasper je moral pomagati, čeprav klanec ni bil tako hud. Zvečer je pa gledalo tisto eno edino oko tako neskončno dobrohotno, kadar je šel mimo fant, ki mu je bil izbil drugo oko.

Čez tri leta je stari Karo poginil. Tisto samcato oko je ostalo odprto in se smrelo v mladega, zdaj odraslega človeka, ki je čepel pred njim in se glasno jokal.

Dvoboji med živalmi

Borba jelenov ob času paritve je pojav, o katerem so naravoslovci že mnogo razpravljali. Toda takšnih dvobojev na življenje in smrt je v živalskem svetu mnogo.

Neki ameriški naravoslovec pripoveduje o podobnih dramah. V Kenji je bil priča ene najbolj čudnih borb te vrste. Velik krokodil je zasadil svoje ostre zobe nekemu nosoroču v zadnjo nogo in ga je vlekel v globino. Boj je bil strašen, visoki stebri vode so brizgali v zrak. Počasi pa je nosorožec slabelel in končno je krokodil z njegovim telesom izginil v globoko vodo.

Nihče ne bo smatral antilope za enakovrednega nasprotnika levu, a vendar je vrsta antilop, ki utegnejo biti s svojimi dolgi, ostrimi rogovi zelo nevarne za kralja živali. Neki gladni lev je napadel vodjo črede teh antilop, ko so prišle vodo pit k nekemu potoku. Štirikrat je

lev planil na svoj plen in vsakokrat ga je antilopa zabodla z rogovi, dokler niso ti obtičali levu v telesu in sta se obe živali zvalili na tla. Antilopa pa se svoje zmage ni mogla veseliti, kajti pri obupnih poskusih da bi izvlekla roge, si je sama zlomila vrat.

V Braziliji je Američan opazoval grozotno borbo med udavom in jaguarjem. Čeprav je ogromna kača jaguarja popolnoma cvila, je ta s svojimi ostrimi kremplji njeno telo tako razmislil, da ga je morala izpustiti. Jaguarju je potem uspelo, da je pobegnil.

Neki sloviti živaloslovec pravi, da je bil najbolj razburljiv boj, kar jih je opazoval med živalmi, tisti, v katerem sta se spopadla neki pajek in neka kobilica. Pajek se je trudil več nego uro, da bi kobilico zapel v svojo mrežo, toda kobilica se je znala vsako krat osvobo-

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Končno je pajek borbo opustil, kobilica pa se je trudno umaknila.

Ameriško delavstvo in totalitarnost

Louis Waldman, načelnik narodnega odbora za socialno demokracijo, je na delavski praznik prečital poslanico, v kateri pravi, da ameriško delavstvo sprejema izziv totalitarizma. Priporoča, naj se ameriško delavsko gibanje iznebi vseh nacističnih in komunističnih elementov.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Ponarejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spis

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

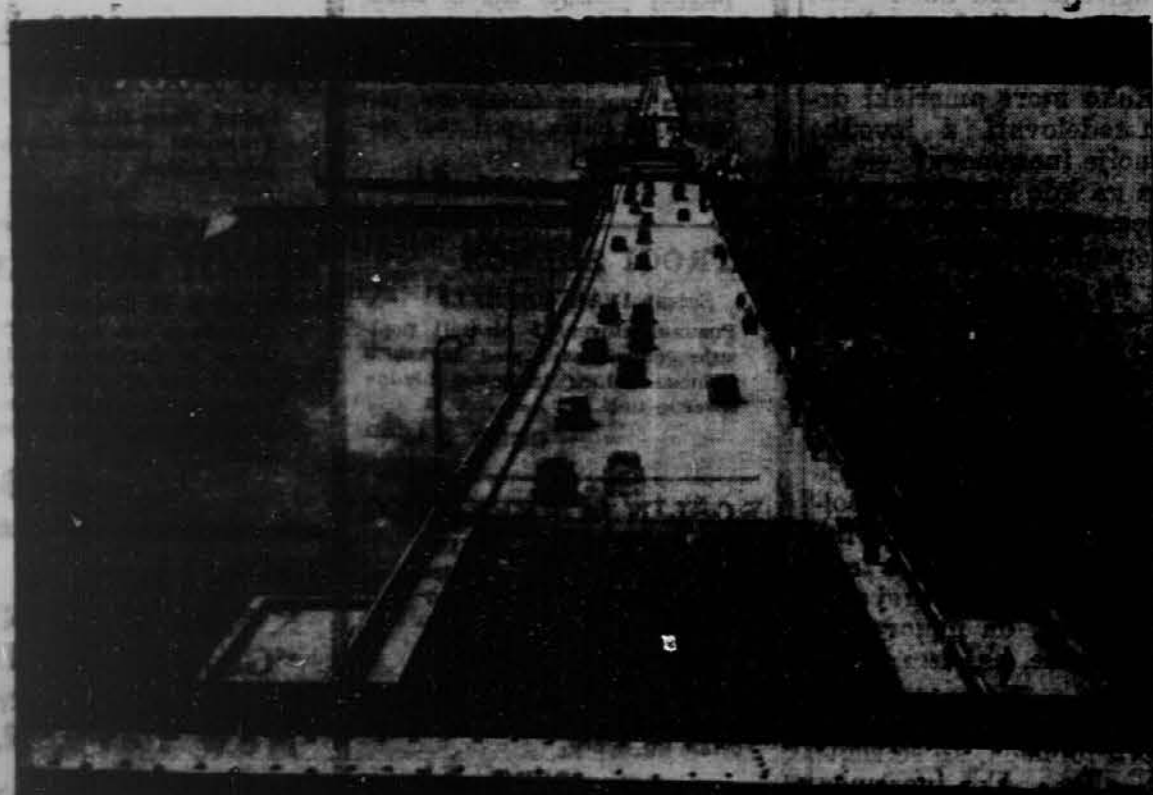
Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, a njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

NOVI MOST NA ZAPADU

Pred nekaj dnevi je bil izročen prometu novi most, ki vodi čez Washington jezero ter spaja Seattle, Wash., z vsemi kraji ob Pacifiku.

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavne- ga ameriškega pisatelja. Ko je človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv.

Cena \$1.50

Naročite pri:
Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

V METEŽU

— Roman — Spisala: MARIJA KMETOVA. —

2

"Kako si otroška, Tina, če pa imaš, ti je že odveč."

"Ne žali me — saj veš, kolik prepad je med teboj in menoj v denarnih stvarih. Pa veš, ustaviva se tu v Barkovljah."

"Že prav — kakor hočeš," je odvrnila Meta. Avtomobil je zahrešal in brenčaje obstal.

"Tja pojdiva, glej, na vrt," je povzela Tina.

In kmalu sta sedeli na terasi in na desni je bila cesta in potem morje, svileni morje vseh barv.

"Te krasne toalette!" je vzkliknila Tina in se zagledala v množico, ki se je zibala, strinjala in razmikala po obrežju. Lahke val parfema se je mešal z medlim, prenaščenim duhom po morju in barve toalet se so menjavale hip za hipom. Svetle kočije, so se izprehajale v koraku po široki cesti in konji so nekam koketno stopicali in stresali z glavami in jih spet dvigali v elegantni kretnji. Vsa žametna se je blestela njih dlaka v solne in kakor bi konji to vedeli, so korakali s ponosom in se z viška dol ozirali na avtomobile in pešce. Solnce je sipalo cekinasto cesto na morje, ki se je ogledavalo v bele obrežne skale in šumelo, šustelo in se drobilo v mavrične bisere. S hrba dol pa so hoteli valovi dišav iz akacij, glicinij in vrtnic in natančno si čas za časom ločil posamezne dišave. Opojenost je bila vseokrog in še morje je vedelo zanj, ki je v oljnatem odsevu zajemalo vase dišave in solnce in rožasto nebo.

"Živeti, živeti, moj Bog, kako bi človek živel!" se je zdrnila Tina iz nemega opazovanja in je sklenila roke in z globokim pogledom srčala vase svojo opojno okolico. Meta se je nasmešnila, se udobno naslonila nazaj in odsev zunanjega razkošja se je zasvetilikal v modrih očeh.

"Živi!" je dejala in z lahno kretnjo pokazala na promenado in Tino.

"Da — živi — če moreš," je šepnila Tina in glasneje nadaljevala: "Če moreš; ko pa ne moreš? Spet in spet preišljaj: kako, zakaj sem prišla do te nesrečne moštve?"

"O!" jo je karajoče prekinila Meta.

"Saj veš kako je in kaj bi ti prikrivala! Tako vsa mlada — osemnajst let mi je bilo in kaj je to? In sem zlezla v ta nesrečni zakonski jarem, ki je v mojem slučaju zares jarem."

"In kje ni?"

"No — pustiva — mene tlači in žge in reže prav v živo. Saj ne rečem, v tisti prvi, hipni oamamljenosti je bilo že nekaj, a kako dolgo? Pa sem se iztrežnila, zresnila, pogledala in — jo! — Kolik prepad, kolik prepad med menoj in njim, prepad med menoj iz prvih dni in menoj iz teh dni."

"Si sentimentalna?"

"To že ni več sentimentalnost, to je gorje — groza —"

"... hudič!"

"Prav; to je hudič, če hočeš."

"Pa hočem. Na — pij, teran ni napak za take jesihave misli." Meta je v smehljaju dvignila kozarec, da se je zasvetilikal vino kakor rubin in Tina je molče pokimala in izpraznila kozarec v dušku.

"Tako — in kaj te še teži?" je vprašala Meta in se naslonila na mizo. "Pa ne misli, da se norčujem, saj poznam vse te tvoje misli, ki so bile nekoč tudi moje."

"Da, tudi tvoje," je povežala Tina, "a s tem razločkom, da je bil v njih denar."

"Ki je včasih prav preklet."

"No — tako zelo ne, mislim, in gotovo tudi tebi ni odveč." Meta je skomizgnila z rameni in Tina je govorila dalje, ne da bi vedela, če jo sploh poslušala kdo. "In prav to, vidiš, to je tista točka. Varna, prevažna toča tudi za ljubezen."

"O!"

"... in srečen zakon..."

"Če je sploh kdaj srečen?"

"Prav; če je sploh. — Ali tisto potanko računanje z denarji, veš, to te ubija dan za dnem, da ti je, kakor bi kdo kožo vlekel s tebe in te klestil uro za uro, da si že kakor okleščeno deblo. Kje je ljubezen? Ah, ljubezen — če pa zjutraj ne veš, s čim boš kupila kosilo — in v večerjo — in kruh — da o obleki in vsem drugem niti ne govorim. Kako te tlači in davi, to je pravi jarem. In gospod mož, kajpa, gospod mož prinese denar, pravi, vse sem ti dal — in jemlje potem dan za dnem toliko in toliko za to in ono, češ, da mora, da dela, da je vendar mož!"

"Ah, kako si izborna! Le dalje!"

"Saj ni treba, da poslušas, jaz govorim, ker mi je zdajle, da govorim."

"Mi je všeč."

"Vseeno, če ti tudi ni všeč. — In jaz? Jaz tudi delam in nimam oddiha, ker..."

"No, ker si ženska."

"In tudi človek."

"Morda."

"Res, — po vsem tem bi rekla "morda", zakaj v vsej tej mizeriji že pozabljam, kaj je lepo, kaj dobro, kaj plemenito. In on — gospod mož — živi, kakor mu je všeč in ostane vedno človek. — In jaz naj ga ljubim, častim in spoštujem."

"Če bi ga zares ljubila, bi niti ne pomislila, da ga ljubiš."

"Mogoče, a brez denarja ne."

"Ljubezen, Tina — in denar."

"Jaz sem taka, Meta, in ne morem videti ničesar lepega, če moram štetiti, misliti in se mrevariti s tistimi groznimi železnimi in oblačilnimi skrbmi."

"Oblačilni — imenitno — to že diši po oblakih."

"Saj so tudi pošteti, črni oblaki to. — Veš, studi se mi že vse skupaj in mraz me strese, ko stopim v svoje stanovanje in živim tako življenje z možem, s človekom, ki ni niti za meter podoben meni. Pa vem, če bi bil denar, vse bi bilo dobro."

"In Vanda? Otrok? Mati?"

Tina se je zdrnila in mrko odgovorila:

"Glede tega pa vem, da nisem, kar bi morala biti. A jaz sem taka — in čeprav me včasih peče vest, ne morem zato, taka sem. Vse materinstvo mi je odšlo v skrbah za vsakdanjost."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Vprašanja in odgovori z ozirom na registracijo inozemcev

Federalni justični departement je (v angleščini) izdal brošuro, ki vsebuje vprašanja in odgovore v zadevi registracije inozemcev.

"Ta zvezek," razlaga Mr. Earl G. Harrison, ravnatelj za registracijo inozemcev, "sestavljen v obliki vprašanj in odgovorov, skuša odgovoriti na vprašanja glede registracije inozemcev, ki jih ljudje ponajveč vprašujejo. Svrha knjižice je, da služi za navodilo, ne da bi se reklo, da bi vsebovala popolno raztolmačenje vsega zakona o registraciji inozemcev. Tu sledi prevod 49 vprašanj navedenih v brošuri:

1. Zakaj vlada Združenih držav registrira vse inozemce in odjemlje njihov pristotik? — V svrhu, da vlada Združenih držav dozna, koliko inozemcev je v deželi, kdo da so, kje da so, in dozna nekaj o njih.

2. Ali druge dežele zahtevajo da se inozemci registrirajo? — Da. Registracija inozemcev že mnogo let je v navadi v večini evropskih držav.

3. Kdo je inozemec? — Splošno rečeno, vsak tujerodni človek, ki ni postal naturaliziran ali ki ni pridobil državljanstva potom drugih, je inozemec. Za podrobnejšo definicijo poiščajte na svojem pošttem uradu za uradne regulacije.

4. Kdo se mora registrirati? — Vsi inozemci, brez oziroma starost. Inozemci, ki so 14 ali več let stari, se morajo registrirati osebno in se podvreči pristotiku. Nekompetentni ljudje, ki so inozemci, morajo biti registrirani od varuha oziroma od osebe, kateri je poverjena njihova oskrba.

5. Ali morajo inozemci pod 14. letom starosti biti v spremstvu roditelja ali varuha, ki se za nje registrira? — Ne.

6. Ali se morajo inozemski otroci, ki dosežejo starost 14 let, sami osebno registrirati? — Da v roku 30 dni; in tedaj se jim odvzame odtisk prstov.

7. Kaj pa, ako inozemski otrok doseže svoj 14. rojstni dan tekom registracijske dobe? — Nasvetuje se, naj ti otroci čakajo do svojega 14. rojstnega dne in se potem osebno registrirajo.

8. Ali je dolgo bivanje v Zdr. državah enako državljanstvu?

— Ne. Tujerodni inozemec o rtane inozemec, dokler mu ni formalno podeljeno državljanstvo oziroma dokler ga ne pridobi potom koga drugega.

9. Ali je predpisana registracija in pristotik tudi za one inozemce, ki imajo prvi državljanski papir? — Seveda, saj oni niso še državljani.

10. Ali se morajo registrirati oni inozemci, ki se nahajajo v tej deželi na podlagi začasne vize? — (Vidi vprašanja 17. in 40.)

11. Ali se mora registrirati, kdor postane državljan tekom registracijske dobe? — Ne.

12. Ali se morajo registrirati begunci in begunski otroci? — Da. Vsi ne-državljanji se morajo registrirati.

13. Ali se mora registrirati tujeroden otrok tujerodnih naturaliziranih staršev, ki so bili naturalizirani, ko je bil otrok mladoleten? — V splošnem ne; v nekaterih slučajih pa veljajo posebne kvalifikacije, ki jih najdete v uradnih regulacijah, katere so na razpolago v vseh pošttnih uradih.

14. Kako je stanje bivšega državljanja Zdr. držav, ki je zapršel zvestobo k drugi deželi? — On ni več državljan in se mora registrirati.

15. Ako inozemec leži bolan doma ali v bolnišnici, kako naj se registrira? — Naj se to prijavi upravljavljemu najbližjega poštnege urada, ki ukrene potrebno za njegovo registracijo doma ali v bolnišnici.

16. Ako inozemec je zaprt v kakem zavodu, kako naj se registrira? — Poštar v dotičnem kraju poskrbi za registracijo inozemcev, zaprtih v javnih zavodih. Ravnatelj ali nadzorniki privatnih zavodov naj obvestijo lokalnega poštarja, ki ukrene potrebno.

17. Kdaj se mora inozemec registrirati in oddati pristotik? — Ako se inozemec nahaja v Zdr. državah dne 27. avg. 1940 in pričakuje, da tukaj ostane čez dan 26. dec. 1940, se mora registrirati tega zadnjega dne ali poprej. Ako inozemec pride v Zdr. državo po dnevu 27. avg. 1940 in pričakuje, da ostane tukaj za več kot 30 dni, mora registrirati se in oddati pristotik pred potekom teh 30 dni, razun ako je bil registriran in pristotiskan na onem ameriškem konzulatu.

18. Kje se mora inozemec prijaviti za registracijo in pristotik? — V vsakem prvo ali drugorazrednem pošttem uradu (vštevši podružnice) ali na vsakem pošttem uradu, ki se nahaja v glavnem mestu okraja (county seat). Nekatere utegnejo odrediti tudi druge javne lokale za registracijo. Ako inozemec se ne more podati na uradno označeni registracijski prostor, naj se prijavi na pošttem uradu v sosesčini in tam dobi potreben nasvet.

19. Kako naj inozemec zna, kaj je prvorazreden oziroma drugorazreden pošttni urad? — Ako poišče na pošti ali vpraša pismonošo.

20. Ali je potrebno, da se inozemec registrira na pošttem uradu, ki je najbližji njegovemu stanovanju? — Ne. On se lahko registrira na kateremkoli pošttem uradu Zdr. držav.

21. Kakšna je kazen, ako se kdo ne registrira? — Globa do \$1.000, zapor do 6 mesecev ali oboje.

22. Kakšna je kazen za krive navedbe ob registraciji? — Globa do \$1.000, zapor do 6 mesecev ali oboje in morda še deportacija.

23. Ali kazni, navedene v vprašanjih 21. in 22. veljajo tudi za roditelje oziroma varuhe inozemskih otrok? — Da. Ista kazen velja. (Vidi vprašanja 4, 5 in 6.)

24. Ali more inozemec vnaprej dobiti seznam vprašanj, na katera mora odgovoriti ob registraciji? — Da. Vzorčne tiskovine, ki vsebujejo registracijska vprašanja, so na razpolago v vseh pošttnih uradih.

25. Ali so te tiskovine brezplačne? — Da. Vsi papirji in vse postopanje v zvezi z registracijo in odtiskom prstov sta brezplačni.

26. Ali se mora plačati pristojbina za registracijo in odtisk prstov? — Ne. Registracija in odtiskanje prstov sta brezplačni.

27. Kake korake naj inozemec stori v svrhu, da se registrira? — Naj si pripravi registracijsko tiskovino na kateremkoli pošttem uradu. Naj izpolni tiskovino doma ali kjerkoli drugje. Naj vzame izpolnjeno tiskovino s seboj, ko se poda na pošttni urad za registracijo, kadarkoli se mu zljubi v dobi med 27. avgustom in 26. decembrom 1940.

28. Ali se more kdo drugi registrirati za inozemca? — Ne. Vsak inozemec, ki je 14 ali več let star, se mora osebno registrirati.

29. Ali se zakon o registraciji nanaša tudi na naturalizirane državljane? — Ne. Le ne-državljanji se morajo registrirati.

30. Ako je prebivalec Zdr. držav v dvomu, da li je državljan ali ne, naj se registrira? — Da, ako se ta dvom rešiti ne do roka registracijske dobe. Saj registracija ni nikakor v kvar močnemu državljanstvu.

31. Kako more ameriški državljan sodelovati z izvedbo registracije inozemcev? — S tem, da ga kdo vpraša, razloži inozemcem, ki jih pozna, kako je postopanje za registracijo, in s tem, da pomaga preprečiti vsako zadržko ali zlorabljanje onih, ki se registrirajo.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

32. Kako morejo inozemci najbolje sodelovati z ameriško vlado za izvedbo registracije inozemcev? — S tem, da izpolnijo vnaprej vzorčne tiskovine (vidi vprašanja 24. 35); s tem, da se registrirajo čim prej mogoče; in s tem, da nagovorijo druge inozemce, naj isto storijo.

33. Ali sme inozemec biti v spremstvu tolmača, ko se registrira? — Da. Ako inozemec ne zna govoriti angleški, mu bo pomagalo, ako vzame s seboj tolmača, najboljšega kakega sorodnika ali prijatelja. Pošttni uradi bodo vpoštevali prisotnost tujerodnih skupin in, kjerkoli mogoče, primerno poskrbeli za tolmače.

34. Ali sme inozemec posvetovati se s sorodniki ali prijatelji oziroma s kako socialno organizacijo, da dožene potrebne odgovore na registracijska vprašanja? — Da. On se lahko posvetuje s komurkoli.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev
SLOVENSKE KNJIGE

CIGANKA

Povest o mladi ciganki, ki so jo hoteli prodati, pa je pobegnula.

cena 75c

DAMA S KAMELJAMI

Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganka. Strmi vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavnem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

HUBERT

Spisal Paul Keller. Roman iz lovskega življenja.

cena \$1.—

JARI JUNAKI

Spisal RADO MURNIK. Knjižica vsebuje 12 kratkih, smešnih povesti in bo vsakemu v veliko razvedrilo in zabavo.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC

Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ. Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAC. Mladi koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

KAKOR HRASTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz. Zelo zanimiva povest iz domaćega življenja.

cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR. Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjižki pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ. Pisatelj popisuje slavno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pol katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ. Poznani slovenski pisatelj popljuje čudovit svet med žarkostjo južnega solnca in senco hladne severne noči.

cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK. Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodke na gradu Dror v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.

ROKOVNJAČI IZPOD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer. Zelo zanimiva povest o divjem lovu na Gronitovskem.

cena 75c

SAMOSTANSKI LOVEC

Spisal L. Ganghofer. Ganghoferja privlačijo med najboljšje sodobne pisatelje. — Samostanski lovec je najboljši mojsterski njegov delo.

cena \$1.50

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR. Starosta naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovenščine v tem svojem romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK. Pisatelj v knjiži pove isto, kot pove naslov: sreča se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa popljuje resnično življenje posameznika.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ. Najboljši in še živči slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umetnikov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

V LIBIJSKI PUŠČAVI

Spisal A. Conan Doyle. Zelo zanimiv roman, čegar dejanje se dogaja v Egiptu, v deželi bajnega Nila.

cena 50c

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI. Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjižki podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogaški Slatini.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK. Poznani humorist v tej knjižki kaže razne značilnosti te knjižke sam označuje kot "Povesti in orisi."

cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller. V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodke na kmetih in posebno v gozdovih.

cena \$1.25

ŽITO POGANJA

Spisal Rene Bazin. Francoski roman zelo napete vsebine.

cena 75c

ZADNJI MOHIKANEČ

Spisal J. F. Cooper. Dejanje se vrši v letu 1757, ko so se Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obhaja sedanji državi New York in Vermont.

cena \$1.—

Naročite pri:
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street,
New York, N. Y.

Poštino plačamo mi.